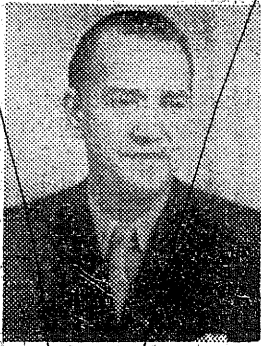

50 år

Kyrkvaktmästare Oluf Bard.

50 år fyller fredagen den 16 kyrkvaktmästare Oluf Bard St. Åby.

Jubilaren är född i St. Åby, där han också varit verksam hela sin levnad. Sedan år 1926 daterar sig hans arbete i kyrkans tjänst, därav de sista 15 åren som vaktmästare. Vidare har han uppehållit skolvaktmästarejänsten vid kyrkskolan sedan 1936.

Under årens lopp har han hunnit med åtskilliga uppdrag i kommunens tjänst, bl. a. som ledamot i fullmäktige i såväl gamla delkommunen som i storkommunen samt i St. Åby kommunalnämnd och skolstyrelse. Vidare är han fortfarande ledamot i taxeringsnämnden, huvudman i St. Åby sparbank, styrelseledamot i sjukkassan, varjämte han under en period varit ledamot i fattigvårdsstyrelsen. Under krigsåren var han v. ordf. i kristidsnämnden. Inom sockenbiblioteket fungerar han dels som styrelseledamot och dels som föreståndare för biblioteksfilialen vid St. Åby kyrkskola. Han har också varit ordförande i St. Åby arbetarekommun, där han numera är v. ordförande.

En julotta i Stora Åby

86-åriga Erik Larsson i Motala är en pigg berättare och nu har han furnerat Correspondenten med denna lustiga berättelse från Stora Åby:

Det var i början av seklet, årtalet minns jag inte, men det var fint slädföre och mycket folk, som åkte till kyrkan. Det gällde att åka väldigt tidigt, om man skulle få plats med hästarna, ty stallet rymde bara 32 hästar och minst lika många måste stå ute eller i kringliggande gårdar. Och lika väl som det gällde att komma tidigt till kyrkan, så gällde det också att komma fort därifrån ty det påstods att den som först kom ifrån kyrkan först skulle få in sin skörd. Men när gubbarna det här året kom ned till stallbacken var skakklarna borttagna från ett stort antal slädar och det blev en riktig villervalla. Efter mycket sökande var det i alla fall någon som hittade dem bakom klockarens vedbod. Då alla körsvennerna rusade dit, blev det en verklig kalabalik. Alla tyckte sig i mörkret känna igen sina skaklar och ryckte och slet i dem för allt vad de var värda. Resultatet blev att en stor del fick fel, och den siste fick ta vad som fanns kvar. Och det var en lång och en kort skakel. Sen bar det iväg, men någon ordning på skakklarna hade man inte fått.

Jag tror, skriver Erik Larsson, att gubbarna gick och bytte skaklar halva sommaren. En del fick aldrig rätt på vad som en gång varit deras.

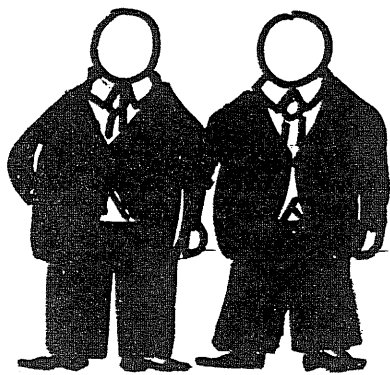
Som misstänkt för det där "nöjet" utpekades en person av släkten Stålnapp. Han bodde tillfälligt här en mil från kyrkan men arbetade annars i Stockholm. Han var känd för att göra rackartyg och han hade också varit synlig på stallbacken före ottan, men ingen hade sett honom i kyrkan och inte heller efter gudstjänsten. Troligtvis hade han efter sitt sätt att fira julotta skubbat hem och skratat åt alltihop.

Det var så länge sen. . .

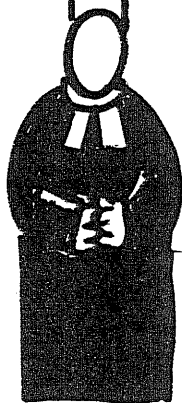
I Inrikes tidningar, numret för den 18 oktober 1787, skrevs:

Stora Åby i Östergötland den 23 september. Sedan genom Prosten Tenggrens tjenliga föreställningar tvenne hederliga sockenmän av allmogen, häradsdomare Hans Raelson i Järnstad Carlsgård samt rusthållaren Jonas Håkanson i Bonderyd förledne Juledag förenat sig om, att gemensamt sammanskjuta det capital, för vilket en ny vacker predikstol kunde förfärdigas till Stora Åby kyrkas än mer prydan; så blev genom hr Prostens föranstaltande samma predikstols arbete i rättan tid framlidne sommar företaget och med den drift fortsatta att predikstolen i dag den 23 sept. såsom en den vackraste i orten (till heder för bildhuggaren Meurling som honom förfärdigat) av herr Prosten kunde invigas med ett lämpeligt tal över Hesek. 43:7, i närvaro av en ganska talrik församling så av herrskaper och ståndspersoner som allmoge. Hvad som härvid i synnerhet väckte de närvarandes uppmärksamhet var att predikstolen fants med dukar överdragen och betäckt, till des psalmen intonerades till predikstolen, med orgelverket samt pukor och trumpet, vilka i detsamma hördes, då ock de på kyrkovalen planterade kanoner lossades, och i samma ögonblick, hela täckelset, efter gjord anstalt, i ett drag nedsläpptes, och predikstolen såsom färdig -? visade sig i all sin fågring, för allra första gången för alla församlingens innevanare och övriga närvarande, dem allom till största förnöjelse. Efter slutat invigningstal, varmed predikan börjades, avsjöngs psalmen "Nu tackar Gud allt folk", likaså under musik och kanoners lossande i tvenne salvor. Till middagen voro samtliga socknarnes Herrskaper samt de mest ansedde bland allmogen i Åby och Ödeshögs församlingar med deras hustrur budne, till proste gården, då de höga Kungl. skålarne druckos under musik och kanoners lossande i flera omgångar. Varupå dansades till sent uppå aftonen, då respektive och hedervärde gäster åtskildes, förnöjde och glade.

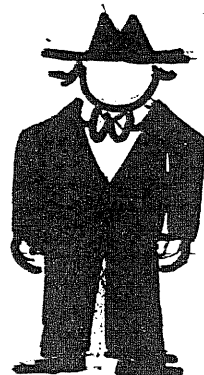
I övrigt ansågo alla med synnerlig förnöjelse de anstalter prosten Tenggren tagit till givarnes av den nya predikstolen, samt deras hustrurs hedrande; i det desse samma dag, för första gången intogo de för dem inrättade särskilte stolrum i kyrkan, mitt emot och invid predikstolen. Uppå en stor tavla i marmor, fästad i väggen, väremot predikstolen var upprest, var författad en inskription med gyllene bokstäver, som upplyser för efterverlden dessa givares förtjenster. Uti själva invigningstalet undfingo de en utmärkt hedrande tacksägelse, vid bordet under middagshögtidligheten intogo de sina rum näst intill de förnämsta av gästerna, och hela aftonen behölls de städe i herrskapets sällskap, där dem

KYRKVÄRDAR

KYRK-
VAKTMÄSTARE

KANTOR

1930

VID STORA ÅBY KYRKA

ST. ÅBY KYRKA

*Vid Stora Aby blommar lindarna i dag,
i vågor kommer deras doft med vindens drag.
I deras kronor orglar binas sommarmässor
och honung droppar som en dagg från deras hjässor.*

*Den vita kyrkan höjer över dem sitt torn
och runt om kullen böljar fält med råg och korn.
Nu vilar bygden bred och trygg i sädessuset
och marken blommar rikt och glüds åt sommarljuset.*

Ragnar

LIMERICKEN

En kyrktjuv som var i stor ekonomisk klämma
gick in i Stora Åby kyrka, och hitta en femma
Han fände ett ljus
där i Guds hus
Han kunde väl lika gärna va'tt hemma